

Beslutningsforslag nr. B 32. Fremsat den 29. november 1983 af Karl Nielsen (S), Dorte Bennedsen (S), Camre (S), Erik Holst (S), Sonja Mikkelsen (S), Robert Pedersen (S) og Løvig Simonsen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om fredning af Harboør Tange og Agger Tange

Folketinget pålægger miljøministeren at tage de nødvendige initiativer til fredning af Harboør Tange og Agger Tange i henhold til naturfredningslovens § 60 og i overensstemmelse med det som bilag medtagne forslag til bekendtgørelse.

Bemærkninger til forslaget

1. Områdets kvalitet

Harboør Tange og Agger Tange er vådområder af international betydning som levested for vandfugle og derfor omfattet af den af Danmark den 16. juli 1977 tiltrådte Ramsarkonvention. De to tanger er endvidere udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområder i henhold til EFs fuglebeskyttelsesdirektiv, der trådte i kraft 2. april 1981. Områderne indeholder tillige betydelige landskabelige og botaniske værdier.

2. Ejerforhold

Landarealerne er statsejede, og lagunerne er søterritorium. Fredningen omfatter ikke private lodsejere. Landarealerne ejes/administreres af ministeriet for offentlige arbejder, der på Harboør Tange udlejer landbrugsretten til ca. 20 af egnens landmænd.

3. Områdets sikringsmuligheder

Statsejede arealer kan fredes ved kendelse (ved fredningsnævnbehandlings-, naturfredningslovens kapitel III) eller ved § 60-bekendtgørelse (naturfredningslovens § 60).

Søterritorium kan alene fredes ved, at der udarbejdes en § 60-bekendtgørelse.

Det må være rimeligt, at hele arealet underkastes samme beskyttelsesform – dvs. ved en § 60-bekendtgørelse.

4. Fredningssagens forløb

En af Danmarks Naturfredningsforening i 1972 rejst fredningssag for Agger Tange blev samme år stillet i bero, da ministeriet for offentlige arbejder foreslog, at fredningen gennemførtes ved en § 60-fredningsbekendtgørelse.

Siden 1976 har miljøministeriet søgt at sikre naturværdierne på Harboør Tange – ligeledes ved en § 60-bekendtgørelse.

Sagerne har altså verseret i henholdsvis 11 og 7 år. Miljøministeriet har udarbejdet adskillige udkast til fredningsbekendtgørelse for de to tanger i årenes løb, men ministeriet for offentlige arbejder

har ikke villet anerkende et indhold, der indebærer en tilfredsstillende og langsigtet beskyttelse af de ovennævnte naturværdier.

For nylig er der dog ved forhandling mellem de to ministerier opnået enighed om et bekendtgørelsesforslag af 16. maj 1983. Dette forslag er imidlertid uden et tilstrækkeligt fredningsformål og omfatter alene regler for landbrug, færdsel og visse bygningsanlæg. En egentlig fredning af naturværdierne vil ikke opnås med bekendtgørelsens ordlyd.

Den lange sagsbehandling og den manglende fredning er utilfredsstillende af følgende årsager:

- Naturværdierne på tangerne trues af opdyrking, tilgroning og dræning.
- Det er særdeles vanskeligt at opnå forståelse hos private lodsejere for, at de må bøje sig for fredningskrav mod erstatning, når staten vægrer sig ved at frede tilsvarende naturværdier på egne arealer.
- Det er vanskeligt at forklare lodsejere denne lange sagsbehandling, når det alene drejer sig om at opnå enighed mellem to statslige myndigheder.
- Følgelig hæmmes fredningsarbejdet i almindelighed, og der skabes despekt for fredningsinitiativer.
- Fredningen indebærer i øvrigt ingen erstatningspligt i modsætning til fredninger på privatejede arealer.

5. Forslag til en § 60-fredningsbekendtgørelse

Vedlagte bilag med forslag til en § 60-bekendtgørelse sikrer fuldt ud naturværdierne på Harboør Tange og Agger Tange.

Bekendtgørelsen berører ikke kystsikringsarbejderne i området.

For Harboør Tange gælder, at det nuværende landbrugsmønster hos lejerne ikke bliver berørt, og der vil fortsat være mulighed for at dyrke korn på ca. 90 hektarer. Kreaturafgræsning og høslæt bevares ligeledes i fuld udstrækning. Cheminovas aktiviteter på Rønland samt den såkaldte gamle fabriksgrund på østsiden af Harboør Tange berøres

ikke af forslaget. Den gamle fabriksgrund er dog omfattet af naturfredningslovens § 46 om strandbeskyttelseslinier. Endelig vil forslaget ikke hindre en eventuel udvidelse af Thyborøn by.

For Agger Tange indeholder bekendtgørelsesforslaget ingen begrænsninger i lokalbefolkningens brug af Krik Vig.

Den nuværende rekreative brug af tangerne vil ikke blive berørt nævneværdigt.

Forslag til bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 60 for Agger Tange og Harboør Tange

I medfør af §§ 60 og 66, stk. 2, i lov om naturfredning, jfr. lov bekendtgørelse nr. 435 af 1. september 1978, fastsættes følgende bestemmelser om fredning af Agger Tange og Harboør Tange.

Kapitel 1

Formål

§ 1. Fredningen har til formål at bevare Agger og Harboør Tange som naturområder af national og international betydning. Det vil sige, at områderne skal bevares som brakvandslaguner, som strandengs-, græsnings- og klithedearealer med tilhørende brakvandslaguner og den naturlige vegetation og det dertil knyttede dyreliv.

Kapitel 2

Afgrænsningen af de fredede områder

§ 2. Fredningen omfatter de dele af stats-ejendom og søterritorium, der fremgår af kortbilagene, og som er afgrænset således:

Stk. 2. Agger Tange:

- a. mod nord af en linje fra Vesterhavet ud for hofde 89 langs tværdigets krone mod øst til Limfjorden,
- b. mod øst af Limfjorden,
- c. mod syd af Limfjorden og Thyborøn Kanal og
- d. mod vest af Vesterhavet.

Stk. 3. Harboør Tange:

- a. mod nord Thyborøn-digets krone,
- b. mod øst af sikkerhedsdigets krone,
- c. mod syd af Langerhuse-digets krone og
- d. mod vest af havdigets krone.

Stk. 4. Bekendtgørelsen omfatter ikke kystinspektoratets arbejdshavn og færgen på Agger Tange med de dertil knyttede anlæg.

Stk. 5. Bekendtgørelsen omfatter ikke Cheminovas fabriksarealer m.v. på Rønland eller

de tidligere fabriksarealer på østsiden af Harboør Tange.

Kapitel 3

Fredningsbestemmelser

Kørsel m.v.

§ 3. Der må ikke ske nogen form for motoriseret kørsel i det fredede område.

Stk. 2. Bestemmelsen gælder ikke for kørsel:

- 1) på Agger Tange til parkeringspladserne ved hofde 79 og hofde 72 samt på landevejen til færgen på det østlige sikringsdige,
- 2) på Harboør Tange for kørsel på vejen mellem Thyborøn og Harboør samt igen mellem Rønland og førstnævnte vej,
- 3) i forbindelse med de i § 10, nr. 2-4, samt § 11 nævnte aktiviteter

§ 4. Sejlads er kun tilladt i den nordligste, dybe del af den nordlige lagune på Harboør Tange, således som vist på kortbilag og markeret i terrænet. Sejlads må kun ske med en hastighed under 5 km i timen.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 medfører ingen indskrænkning for sejlads i forbindelse med og udøvelse af fiskeri, der er erhvervs-mæssigt, jfr. § 10, nr. 1, samt i forbindelse med de under § 11 nævnte aktiviteter.

Andre færdselsrestriktioner

§ 5. Færdsel til fods samt al anden færdsel, der ikke er omfattet af §§ 3 og 4, må ikke finde sted på de fredede vandområder. Dette gælder dog ikke i forbindelse med opsamling af nedskudte fugle (se foran). Vandområder er de områder, hvor sammenhængende vegetation ophører.

Stk. 2. I perioden fra 15. april til 15. juli må færdsel ikke ske på:

- 1) Agger Tange på landarealerne øst for den nord-sydgående grusvej mellem Agger og lodshuset ved hofde 72,
- 2) Harboør Tange på landarealerne øst for den gamle jernbanedæmning mellem Thyborøn og Harboør og
- 3) de i området forekommende eller opdukende øer og holme.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 og 2 gælder ikke for nødvendig færdsel i forbindelse med landbrugsmæssig udnyttelse af arealerne eller for færdsel i forbindelse med de i § 10 nævnte aktiviteter.

Stk. 4. Enhver form for færdsel må i øvrigt følge de aktuelle anvisninger og afspærringer, som af kystsikringshensyn måtte blive anvist.

Forskellige foranstaltninger

§ 6. I det fredede område må ikke ske:

- 1) opdyrkning ved pløjning, fræsning, omlæg, tilsåning el.lign.,
- 2) afvanding og dræning samt afværgeforanstaltninger mod vandfugle ved landbrugsafgrøder,
- 3) tilplantning,
- 4) gødskning samt anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler (pesticider),
- 5) bebyggelse, opsætning af master, vindmøller, campingvogne, telte, skure, skydeskjul el.lign.,
- 6) asfaltering af eksisterende grusveje,
- 7) optagning af sømaterialer, boring eller sprængning i bunden,
- 8) udsætning af fritlevende dyr eller vildtlevende planter, som er fremmede for området,
- 9) maskinel optagning af sandorme og andre organismer i bunden,
- 10) anbringelse af luftledninger med hertil hørende master,
- 11) henkastning eller anbringelse af affald,
- 12) beskadigelse eller fjernelse af kulturspor fra fortiden, herunder spor og rester af bebyggelse (brønde, værfter m.v.) samt skibsvrag og dele heraf, og
- 13) eksisterende drængrøfter skal sløjfes.

Stk. 2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 må der fortsat ske en normal landbrugsmæssig anvendelse af arealerne på Harboør Tange beliggende nord for vejen mellem Rønland

og hofde 42 samt umiddelbart nord for Langerhuse-diget, og som fremgår af kortbilaget.

Stk. 3. I det fredede område må der i øvrigt ikke, jfr. herved tillige bestemmelserne i kapitel 4, foretages noget, der ødelægger eller i øvrigt forandrer det naturlige miljø.

Kapitel 4

Anlægsarbejder og forurening

Diverse anlægsarbejder

§ 7. Følgende arbejder må kun udføres i kystsikringsøjemed med tilladelse fra ministeriet for offentlige arbejder efter forudgående accept fra fredningsstyrelsen:

- 1) terrænændringer ved afgravning, opfyldning eller uddybning,
- 2) opførelse af bygningsværker el.lign. samt etablering af kanaler, dæmninger, havne, veje eller andre faste anlæg,
- 3) forlandsarbejder og
- 4) etablering af fyld- og dumpningspladser.

Stk. 2. For overtrædelse af stk. 1 gælder lovgivningens almindelige strafferegler.

§ 8. I det fredede område må der ikke ske:

- 1) anvendelse til lossepladser, motorbaner, skydebaner el.lign.,
- 2) afbrænding af stoffer eller materialer,
- 3) udtømmning eller udledning af affaldsstoffer, kemikalier og spildevand,
- 4) dumpning af stoffer eller materialer, herunder dumpning af optagne havbundsmaterialer (klapning).

Stk. 2. Endvidere kan miljøstyrelsen efter forudgående drøftelse med fredningsstyrelsen foretage indgreb, som tjener til sikring af området imod forurening, der stammer fra de af Cheminova anlagte kemikaliedepoter samt afledninger o.lign.

Stk. 3. Miljøstyrelsen kan efter forudgående forhandling med fredningsstyrelsen og i øvrigt i overensstemmelse med regler i anden lovgivning meddele tilladelse til mindre betydende fravigelser af bestemmelserne i stk. 1.

Kapitel 5

Plejeforanstaltninger

§ 9. Fredningsstyrelsen kan efter forhandling med kystinspektoratet foranledige gennemført plejeforanstaltninger vedrørende

Bilag til f.t. beslutn. vedr. Harboor og Agger Tange

lagunernes vandstand og vandkvalitet til opretholdelse af de optimale økologiske betingelser for det naturlige plante- og dyreliv.

Stk. 2. Plejeforanstaltninger på landarealerne til opretholdelse af de økologiske betingelser for det naturlige plante- og dyreliv gennemføres af fredningsstyrelsen efter særlig aftale med kystinspektoratet.

Kapitel 6

Undtagelser m.v.

§ 10. Bekendtgørelsen er ikke til hinder for:

- 1) sejlads i forbindelse med og udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri,
- 2) nødvendig færdsel i forbindelse med landbrug,
- 3) vedligeholdelse af eksisterende kanaler og veje,
- 4) kystinspektoratets anlægs- og vedligeholdelsesarbejder samt øvrige aktiviteter vedrørende kystens sikring.

§ 11. Offentlige myndigheder kan i øvrigt frit færdes inden for det af bekendtgørelsen omfattede område i forbindelse med administrationen af anlæg under disse eller af lovgivningen.

§ 12. Fredningsstyrelsen kan efter forhandling med ministeriet for offentlige arbejder og landbrugsministeriet meddele tilladel-

se til mindre betydende fravigelser fra bestemmelserne i §§ 3-6.

Stk. 2. Såfremt områder omkring Thyborøn udlægges til bymæssige formål ved godkendt lokalplan, kan det pågældende område udgå af fredningen efter forudgående drøftelse med fredningsmyndighederne, jfr. vedlagte kortbilag.

Stk. 3. Fravigelse af bestemmelserne i § 6, stk. 1, nr. 12, for så vidt angår genstande, herunder vrag, som må antages at være gået tabt for enhver tid for mere end 150 år siden, kan kun ske med tilladelse af rigsantikvaren, jfr. lov nr. 203 af 31. maj 1963 om beskyttelse af historiske skibsvrag m.v.

Stk. 4. Fredningsstyrelsens afgørelser efter stk. 1 er endelige.

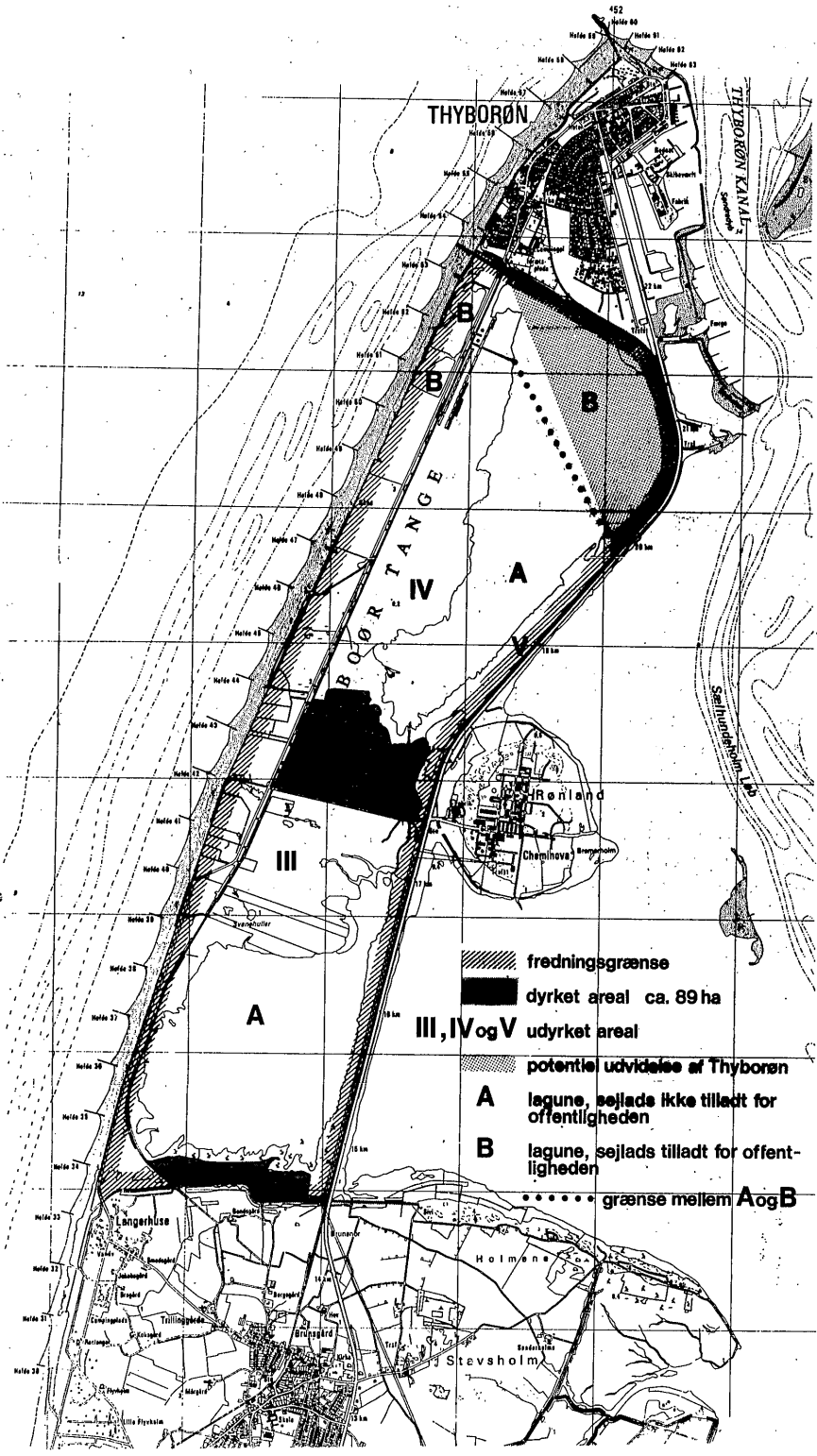
Kapitel 7

Straf og ikrafttrædelse

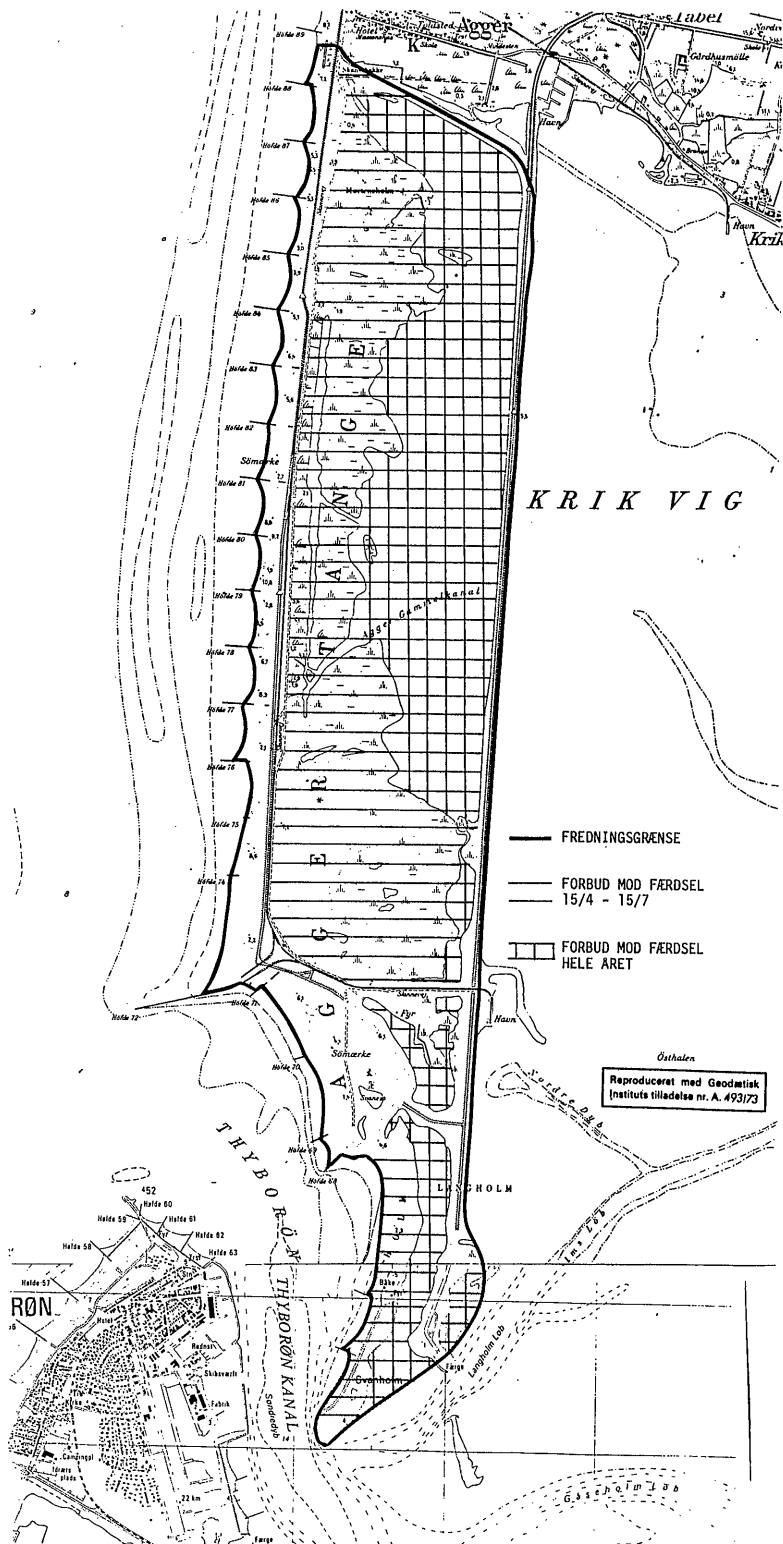
§ 13. Overtrædelse af bestemmelserne i § 3, stk. 1, jfr. stk. 2, § 4, stk. 1, jfr. stk. 2 og 3, § 5, stk. 1 og 2 samt 4, og §§ 6 og 8, stk. 1, straffes i medfør af naturfredningslovens § 66, stk. 2, med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. For overtrædelse, der er begået af et aktieselskab, andelsselskab el.lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar, jfr. naturfredningslovens § 66, stk. 3.

§ 14. Bekendtgørelsen træder i kraft den

- fredningsgrænse
- dyrket areal ca. 89 ha
- III, IV og V** udyrket areal
- potentiel udvidelse af Thyborøn
- A** lagune, sejlads ikke tilladt for offentligheden
- B** lagune, sejlads tilladt for offentligheden
- grænse mellem **A** og **B**

Beslutningsforslag nr. B 33. Fremsat den 29. november 1983 af Riishøj (SF), Tommy Dinesen (SF), Kalnæs (SF), Ebba Strange (SF) og Hove Sørensen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om opsigelse af elværkernes bevillinger

Folketinget pålægger regeringen at opsig bevillinger, som er givet i medfør af lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, og udarbejde forslag til en decentral struktur for elforsyningen senest i folketingsåret 1984-85.

Bemærkninger til forslaget

Bevillingssystemet i lov om elforsyning kan opsiges med 20 års varsel. Med det formål at sikre, at der på lang sigt kan udformes en væsentlig mere decentral elforsyningsstruktur, er det nødvendigt allerede nu at opsiges bevillingerne. For at starte en

debat om, hvordan elforsyningsstrukturen organisatorisk kan udformes på lang sigt, er det derfor nødvendigt, at regeringen snarest muligt og senest i folketingsåret 1984-85 fremsætter forslag til en ny organisationsstruktur, hvorigennem der sikres en afgørende folkelig indflydelse.